

1. משנה יז' - כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים
איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת הלל ושמאי ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל
עדתו:

2. ר' עובדיה מברטנורא - כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים - סופה, תכליתה
והמבוקש מעיניה. והמחלוקת שהיא לשם שמים, התכלית והסוף המבוקש מאותה מחלוקת להשיג
האמת, וזה מתקיים, כמו שאמרו מתוך הויכוח יתברר האמת, וכמו שנתברר במחלוקת הלל ושמאי
שהלכה כבית הלל. ומחלוקת שאינה לשם שמים, תכלית הנרצה בה היא בקשת השררה ואהבת
הניצוח, וזה הסוף אינו מתקיים, כמו שמצינו במחלוקת קורח ועדתו שתכלית וסוף כוונתם היתה בקשת
הכבוד והשררה והיו להיפך:

3. תפארת ישראל - אין סופה להתקיים - ...יש לכל אחת תכלית אחרת אשר ישתדלו אחריה, וכל
זמן שלא ישיגו התכלית ההיא לא ישקוטו, נמצא שהמחלוקת לא תתן קיום לאחת מהסברות. ...יוגרום
שיהיו כל אחד עומד על דעתו, ואין סופה להתקיים. הלל ושמאי. דאע"ג דמצינו מחלוקות רבות ביניהם
בש"ס, אפ"ה היה אהבה ואחוה ביניהן [כיבמות י"ד ב']. ולהכי, באמת או שהודו זל"ז כדאשכחן בכמה
דוכתי [עדות פ"א מי"ב], או שסיבב הקדוש ברוך הוא שיסכימו כולם לדעת אחת, כמו שנעשה התם
ע"י בת קול, שיהיו כולם סוברים כב"ה [עירובין ד"ו ב']. ושמא תאמר דבאמירה תליא אם רק אומר
שכוונתו לש"ש, אף דשבע תועבות בלבבו. להכי קאמר מחלוקת הילל ושמאי ולא בית שמאי ובית הלל..
קרח וכל עדתו. שאמר כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'. ואין לך צביעת
המעוור העינים יותר מזה. אבל פנימיות מחשבותיו היו טמאים, וסופו הוכיח על תחלתו, שלא חזר
מדעתו עד אשר יעו אותו במטאטא השמד מעל הארץ: